

CUPÓ 01
PALETILLA
IBÈRICA DE
JABUGO PATA
NEGRA
11/12/06

P1101

CUPÓ
COCINA SANA
11/12/06
BEBIDAS E
INFUSIONES

CS1601

EFE / JAUME SELLARÉ

Victòries de l'Espanyol i el Nàstic
L'equip periquito va guanyar ahir l'Atlètic de Madrid (1-2), i els de Tarragona van derrotar el Llevant (2-1) en la seva primera victòria de la temporada a casa. ►► ESPORTS DE 10 A 13

37 morts a les carreteres espanyoles

Fins ahir a les 20,00 hores, 37 persones havien mort per accident de trànsit durant el pont de la Constitució. ►► SOCIETAT 27

Jornada amb sol i fred
BOIRES A L'INTERIOR

TEMPERATURES A OLOT

Màxima **+6**
Mínima **-1**

Jornada assolellada, excepte alguns núvols baixos al sud i boires persistents a les comarques de l'interior. L'ambient serà fred al matí. ►► PÀGINA 38

La sort

ONCE > 10 DESEMBRE
84.632 Sèrie: 023
GROSSA PRIMITIVA
> 10 DESEMBRE
8 - 10 - 25 - 34 - 54
Clau (reintegrant): 3
TRIO > 10 DESEMBRE
771
SUPER 10 > 10 DES.
01 - 07 - 15 - 18 - 19 - 20 -
22 - 25 - 26 - 30 - 32 - 33 -
36 - 38 - 41 - 42 - 45 - 52 -
67 - 68. D: 32
►► PÀGINA 37

Ibèric. Des de Jabugo un souvenir molt especial.

VIENA
Per menjar bé, be i rigid!

el Periódico de Catalunya

www.elperiodico.cat ISSN 1578-746X

Ediciones Primera Plana SA. Atenció al lector: tel. 902 100 575. Subscripcions: tel. 93 484 86 76 i 93 484 86 77. Club del lector: tel. 902 100 575. Ediciones Primera Plana es reserva tots els drets sobre els continguts d'EL PERIÓDICO, els suplementos i qualsevol producte de venda conjunta, sense que es pugui reproduir ni transmetre a altres mitjans de comunicació, totalment o parcialment, sense prèvia autorització escrita. Difusió controlada per l'OJD. Any XXX. Número 9.999. D.L.: B 36.860-1978

8 420565 004008 09999

L'entrevista

Marie-Béatrice Umutesi

Sociòloga i fugitiva de Rwanda i del Congo

«Ens van obligar a viure com animals»

JON BARFANDIC

MARGARITA SÁENZ-DIEZ TRIAS

Es regirava quan un nen moria de malària per no disposar d'una medicació que costava un euro. Això la va marcar tant que va orientar la seva professió de sociòloga cap al desenvolupament rural a l'Àfrica. El seu relat *Huir o morir en el Zaire* (Editorial Milenio) és la crònica de la passió i mort de tot un poble, el de Rwanda. Els qui, com Marie-Béatrice, van aconseguir refugiar-se a la República del Congo, abans Zaire, van ser objecte d'una cacera humana. Sobraven en una regió rica en jaciments miners. El testimoni de la seva terroritzada fugida mostra com es pot viure un infern a uns milers de quilòmetres de l'opulència.

–Ha vingut a declarar davant de l'Audiència Nacional.
–Per mi, la investigació que fa un

jutge a Espanya sobre l'assassinat de nou espanyols a Rwanda demostra que la justícia existeix. Jo havia perdut la confiança en la humanitat. Em feia la impressió que el món ens havia abandonat i que els criminals rwandesos no serien perseguits. Quan em van avisar que un jutge espanyol volia escoltar-me, em vaig dir: «Finalment»

–Col·labora amb la justícia.
–Sí, perquè ha decidit escoltar les víctimes del Front Patriòtic Rwandès (FPR), tant a Rwanda, on una part de la meua família va ser exterminada el 1993, com en la nostra fugida a través del Congo. Crec que puc dir moltes coses.

–¿Què va declarar dimarts passat?
–Vaig explicar la persecució que vam viure els meus companys de camí i jo. Vam ser massacrats. Ens van obligar a viure com animals. Perseguits per l'FPR i pels soldats de Kabila, ens vam amagar al bosc, sense aliments, sense cap ajuda humanitària.

–¿Es va sentir morir?
–Quan algú no podia seguir, es quedava al costat del camí per morir. La ruta estava sembrada de cadàvers en descomposició, de persones que agonitzaven. Jo em deia: «Vull estirar-me i morir».

–Va optar per fugir abans de ser repatriada per la força a Rwanda.
–Vaig estar al camp de refugiats de Kivu, a 30 quilòmetres de la frontera amb Rwanda. A començament de 1996, els militars van venir des del meu país, ens van encerclar, ens van bombardejar per destruir el camp i repatriar tots els qui agafaven. Alguns familiars i jo vam anar cap al bosc i vam començar a travessar el Congo d'est a oest. Una fugida de 2.000 quilòmetres a peu.

–La seva història de sofriment l'han patit d'una manera o altra milions d'africans.
–Quan vaig escriure el llibre, acabava de sortir del Congo. Em pensava que tothom volia veure'ns morts. No sabia que existien associacions com

el Fòrum Internacional per la Veritat i la Justícia a l'Àfrica dels Grans Llacs. Llavors, sobretot els mitjans belgues de comunicació, estaven molt compromesos amb el combat de l'FPR i el reforç del poder de l'actual president rwandès, Paul Kagame. I com que Bèlgica va colonitzar Rwanda, d'altres països seguien els seus passos.

–En la seva fugida va passar gana, va emmalaltir, va perdre nens del seu grup, va veure com els insectes es menjaven persones que agonitzaven.

–El fet d'escriure el llibre, de fer referències a França i Alemanya, m'ha permès evacuar el patiment, la frustració i la colèra. Quan vaig sortir del bosc estava molt enfurida amb la comunitat internacional.

–Que tenia mitjans per evitar-ho...
–Sí, i no ho va fer. Fins i tot va reforçar el nostre patiment, com els petits avions espies nord-americans que van assenyalar el lloc on ens amagàvem perquè l'FPR vingués a matar-nos. Després, quan he vist que gent amb llàgrimes als ulls han compartit el nostre dolor, no m'he sentit tan sola. Això és el que m'ajuda a viure.

–Ha denunciat l'ONU per la seva incapacitat per protegir els innocents en el genocidi de 1994.

–Quan el president de Rwanda va ser assassinat el 1994, ja hi havia un contingent de més de 4.000 cascos blaus ben armats, amb helicòpters de combat, carros. A l'altre costat, hi havia milicians amb matxets, amb un kalàixnikov per cada 10 soldats, però malgrat això els cascos blaus van fugir. L'exsecretari general de l'ONU, Butros Butros-Galli, va denunciar que s'abandonava el nostre poble a la seva sort, però se'l van salvar. Les ordres arribaven als cascos blaus des dels EUA.

–¿No volien refugiats al Congo per la riquesa d'aquella zona?
–L'est del Congo és molt ric en coltan i or, i societats nord-americanes, belgues i franceses en perseguien l'explotació. Penso que la guerra de Rwanda va ser per la conquesta de les riqueses del Congo.

–¿El recent diàleg al Masnou entre 19 personalitats rwandeses pot ser eficaç?

–El diàleg és el primer pas per a la reconciliació. També és necessari per entendre junts què va passar. Ha sigut un gran mèrit fer seure hutus i tutsis a la mateixa taula, però tots en van ser víctimes. ■

Set x set

¿No saben comunicar?

Una cançoneta freqüent entre els polítics que han perdut unes eleccions és dir: «No hem sabut comunicar». Una excusa recurrent dels governants quan no reben l'aplaudiment ciutadà és: «Ho hem comunicat malament». En general, a qui mana, sempre li sembla que els ciutadans no s'han asabentat i no han sabut apreciar el gran esforç que ells han fet. I, consegüentment, es llancen a una interminable carrera de comunicacions. Ens bombardegen amb suposades notícies que no són més que propaganda grollera, o més ben dit, publicitat; intenten vendre, no informar. Sota l'eufemisme de *pàgines especials*, afarten els diaris de publitreportatges; sense cap vergonya, ocupen les banderoles urbanes que neguen a d'altres; i a més a més ens envien a domicili, sense que els ho hàgim demanat, munts de faramalla pamfletària denominada *comunicació*.

No cal que s'hi esforcin, com diu l'anunci, «no som tontos», sabem perfectament si compleixen o no el que han promès, ens consta què han fet i sobretot, què és el que no han fet, encara que això, curiosament, no ens ho comuniquen mai. No cal que es prodiguin amb tantes fotos d'harmonia jubilar i infantil, amb xifres inflades, amb eslògans enginyosos d'agència. Són els fets els que comuniquen amb eficàcia la seva gestió, no el paper cuiuix ni les *expocarpes* d'autobombo que sorgeixen com si fossin bolets quan s'acosten eleccions. Una bona forma de comunicar-se amb el ciutadà seria explicar quants diners es gasten en tant *comecocos* i que comuniquessin, per exemple, que ho pensen dedicar a zones verdes. Jo crec que comuniquen perfectament allò que són.